

GE-012023

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

March / April - 2019

**BA00E202 : Sanskrit
(Raghuvansam)**

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : ૧ બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે .

૨ જમણી બાજુ દર્શાવેલ આંક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ (અ) નીચેના માંથી ગમે તે એક શ્લોકનો અનુવાદ કરો: ૪
૧. વ્રતાય તેનાનુચ્ચરેણ ઘેનોન્યષેધિ શેષોઽપ્યનુયાયિવર્ગઃ ।
 ન ચાન્યતસ્તસ્ય શરીરરક્ષા સ્વવીર્યગુપ્તા હિ મનોઃ પ્રસૂતિઃ ॥ - ૨-૪
 ૨.તાં દેવતાપિતરત્રિથિક્રિયાથામન્વગ્યયૌ મધ્યમલોકપાલઃ ।
 બભૌ ચ સા તેન સતાં મતેન શ્રદ્ધેવ સાક્ષાદ્વિધિનોપપન્ના ॥ - ૨-૧૬
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈ એક સસંદર્ભ સમજાવો: ૩
૧. છાયેવ તાં ભૂપતિરન્વગચ્છત્ ।
 ૨. ભક્ત્યોપપન્નેષુ હિ તદ્વિધાનાં પ્રસાદચિહ્નાનિ પુરઃફલાનિ ।
- (ક) ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે એક) : ૭
૧. દિલીપનું તપોવનમાં થયેલું સ્વાગત.
 ૨. દિલીપરાજાનું પાત્રાલેખન કરો.
- ૨ (અ) નીચેના ગમે તે એક શ્લોકનો અનુવાદ કરો: ૪
૧. અલં મહીપાલ તવ શ્રમેણ પ્રયુક્તમપ્યસ્ત્રમિતો વૃથા સ્યાત્ ।
 ન પાદપોન્મૂલનશક્તિરંહઃ શિલોચ્ચયે મૃચ્છતિ મારુતસ્ય ॥ - ૨-૩૪
 ૨. ક્ષતાત્કિલ ત્રાયત ઇત્યુદગ્રઃ ક્ષત્રસ્ય શબ્દો ભુવનેષુ રુદઃ ।
 રાજ્યેન કિં તદિપરીતવૃત્તેઃ પ્રાણૈરુપક્રોશમલીમસૈર્વા ॥ - ૨-૫૩
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક સસંદર્ભ સમજાવો. ૩
૧. ઉપસ્થિતા શોણિતપારણા મે સુરદ્વિષશ્ચાન્દ્રમસી સુધેવ ।
 ૨. અવેહિ માં કામદુધાં પ્રસન્નામ્ ।

- (ક) ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે એક). ૭
૧. નંદીની વરપ્રદાન
 ૨. સિંહ અને દિલીપનો સંવાદ.
- ૩ (અ) મહાકાવ્યના લક્ષણોની ચર્ચા કરો. ૪
- અથવા
- કાલિદાસના જીવનની ચર્ચા કરો.
- (બ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. ૧૦
૧. સીતા મૃગાય _____ । (સ્પૃહયતિ, સ્પૃહયન્તિ, સ્પૃહયસિ)
 ૨. નમઃ _____ । (શિવમ્ , શિવાય, શિવસ્ય)
 ૩. દુર્વાસા _____ કુપ્યતિ । (સીતા, સીતામ્ , સીતાયૈ)
 ૪. યુયમ્ _____ ધનં ચચ્છત્થ । (વિપ્રઃ, વિપ્રેભ્યઃ, વિપ્રાય)
 ૫. અહમ્ _____ અલીવ કુપ્યામિ । (સઃ, ત્વમ્ , તસ્મૈ)
 ૬. અધ્યાપકઃ _____ જ્ઞાનં ચચ્છતિ । (શિષ્યેભ્ય, શિષ્યાય, શિષ્યઃ)
 ૭. માતા _____ મોદનં ચચ્છતિ । (બાલં, બાલેન, બાલકાય)
 ૮. રઘુ વિપ્રાય ધનં _____ । (ચચ્છન્તિ, ચચ્છતિ, ચચ્છામિ)
 ૯. નમઃ _____ । (તુભ્યં, ત્વમ્, ત્વામ્)
 ૧૦. જનાઃ ધનાય _____ । (સ્પૃહયતિ, સ્પૃહયન્તિ, સ્પૃહયમિ)
- ૪ ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) ૧૪
૧. દિલીપ – સુદક્ષિણા આશ્રમયાત્રા.
 ૨. સાયંકાલીન આશ્રમનું વર્ણન.
 ૩. કામંધેનુ શાપ પ્રસંગ.
 ૪. રાજ દંપતિનું વશિષ્ઠ સાથે મિલન.
- ૫ (અ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. ૭
૧. કાલિદાસે ‘વાગ્’ શબ્દથી _____ કાવ્યની શરુઆત કરી છે.
(ઋતુસંહાર, રઘુવંશ, મેઘદુત)
 ૨. દિલીપની પત્નીનું નામ _____ હતું. (સુદક્ષિણા, સુનયના, સાવિત્રી)
 ૩. રઘુવંશ _____ માંથી ઉદ્ભવેલો વંશ હતો. (સૂર્ય, ચંદ્ર, અગ્નિ)
 ૪. દિલીપરાજા ગાયને _____ ની જેમ અનુસરતો હતો. (માયા, છાયા, શિષ્ય)
 ૫. રઘુવંશ મહાકાવ્યમાં _____ સર્ગો છે. (૧૮, ૧૯, ૨૨)
 ૬. કાલિદાસે _____ નાટકોની રચના કરી. (સાત, બે, ત્રણ)
 ૭. વશિષ્ઠ ઋષિની પત્નીનું નામ _____ હતું. (લોપામુદ્રા, સુદક્ષિણા, અરુન્ધતિ)

(બ) યોગ્ય જોડકાં જોડો.

૭

અ

બ

- (૧) મનુવંશ
- (૨) કુંભોદર
- (૩) ત્ર્યમ્બક
- (૪) ગૌરીગુરુ
- (૫) સ્કન્દ
- (૬) પુરંદર
- (૭) સુરસરિત

- (૧) શિવ
- (૨) કાર્તિકેય
- (૩) સિંહ
- (૪) દિલીપ
- (૫) ઈન્દ્ર
- (૬) હિમાલય
- (૭) ગંગા
